

Rastejo, namesto, da bi padale

Ljubljana, 21. junij 2005 – Danes objavljeni podatki Evropske okoljske agencije kažejo, da se Evropske vlade niso zmožne soočiti z izzivom globalnega segrevanja. Emisije toplogrednih plinov na ravni EU so se v letu 2003 dvignile za 1.5%, kar kaže na to, da bo težko doseči zaveze iz Kjotskega protokola.

Leta 2003 so bile stare članice EU samo 1.7 % pod ravnijo emisij iz 1990, medtem ko Kjotski protokol predpisuje zmanjšanje za 8 % [1]. Skoraj polovica zmanjšanja emisij iz leta 2002 je bila v 2003 izgubljena. Najslabše med starimi članicami so se odrezale Avstrija, Danska, Irska, Portugalska in Španija. Novi podatki zbujajo dvom o resnosti držav članic EU pri njihovih poskusih zmanjšanja katastrofalnih sprememb podnebja, učinke katerega vse pogosteje čutimo že danes, predvsem pa jih čutijo revni ljudje v državah v razvoju, ki niso imeli vloge pri povzročanju problema [2].

Okoljevarstvene organizacije pozivajo vlade EU, da drastično povečajo svoje napore za boj proti globalnemu segrevanju, z zmanjševanjem emisij toplogrednih plinov doma, ker zaskrbljujoči novi podatki, objavljeni danes s strani Evropske okoljske agencije, kažejo dramatično povišanje emisij. Jan Kowalzig, vodja programa podnebnih sprememb pri Friends of the Earth Europe pravi: "Novi podatki so šokantni, ker kažejo na to, da Evropa po vsej verjetnosti ne bo uspela izpolniti svoje obveznosti - omejiti nevarnih podnebnih sprememb. Jasno je, da ukrepi, ki so bili do sedaj sprejeti, ne zadoščajo za doseg nujno potrebnega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov. Krivdo je pripisati predvsem nacionalnim ministrom za gospodarstvo in industrijo, ki vztrajno blokirajo vsakršen poskus za vzpostavitev obveznih ciljev za obnovljive vire energije, učinkovite rabe energije ali standarde za učinkovitost vozil. Poleg tega vlade še naprej s subvencijami podpirajo industrijo fosilnih goriv z milijardami

evrov iz javnih proračunov, da bi ohranili energijo iz premoga, nafte ali plina umetno cenejšo v primerjavi s čistejšimi alternativami. Tudi najbolj opevani ukrep EU za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, shema trgovanja z emisijami, po vsej verjetnosti ne bo vodil k dejanskemu zmanjšanju emisij v prvem obdobju trgovanja - 2005 do 2007".

Kjotski protokol v členu 3.2 zahteva, da morajo države "do leta 2005 vidno napredovati pri izpolnjevanju svojih obveznosti po tem protokolu." Ta člen postavlja številke, ki jih navaja poročilo Evropske okoljske agencije, v posebej neroden položaj, saj le-te jasno kažejo, da so nas dosedanja ukrepi za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov pripeljali le daleč od zastavljenih ciljev. Če si ogledamo zgodovino do sedaj doseženih zmanjšanj emisij toplogrednih plinov, je še toliko bolj očitno, da so politike in ukrepi EU nazadostni. Večina zmanjšanja je namreč bila doseženega na račun gospodarskega zloma Vzhodne Nemčije ter zamenjave goriv (iz premoga na plin) v Veliki Britaniji v 90-ih. Emisije CO₂ že od leta 1992 nenehno naraščajo in so sedaj 3.4% nad ravniyo v letu 1990. Jan Kowalzig nadaljuje: "Poraba energije v Evropi je še vedno zelo potratna. Vladam ne uspeva preoblikovati Evrope v gospodarstvo z nizkimi emisijami in visoko učinkovitostjo. To jim govorimo že leta, vendar si vlade še zatiskajo oči pred nujnostjo tega problema, da bi tako bolje zaščitile fosilno industrijo, ki je tesno povezana s politiki. Ukrepi niso zadostni in sedaj imamo o tem tudi dokaz. Vlade se morajo resno spopasti s problemom. Potrebujemo vsaj 30% zmanjšanje do leta 2020. Z učinkovito rabo energije in rabo obnovljivih virov energije je to lahko izvedljivo in tudi strokovnjaki se ponavadi strinjajo, da je to mogoče doseči, ne da bi pri tem družba in gospodarstvo trpela škodo." [3]

Tudi podatki za Slovenijo ne kažejo, da bi bili imeli "viden napredek" pri približevanju h Kjotskemu cilju, ki je za Slovenijo – 8 % do 2008-12 glede na 1986. Slovenija je v letu 2003 imela le 1.9 % zmanjšanje glede na leto 1986 (brez ponorov), kar kaže na to, da tudi politike in ukrepi Slovenije niso zadostni za spopadanje z izzivom spreminjanja podnebja. Zaradi tega Fokus društvo za sonaraven razvoj poskuša v svoji kampanji Spreminjam navade, ne pa podnebja! skozi ozaveščanje ljudi okrepiti pritisk javnosti na politike, da sprejmejo bolj ambiciozne ukrepe in cilje [4].

Kontakti:

Lidija Živčič, Fokus društvo za sonaraven razvoj, tel. 041 291091, lidija@focus-ngo.org,
Barbara Kvac, Fokus društvo za sonaraven razvoj, tel: 040 722149, barbara@focus-ngo.org

Opombe:

[1] Poročilo Evropske okoljske agencije *Annual European Community Greenhouse Gas Inventory 1990-2003 and Inventory Report 2005* je dostopno na strani:

http://reports.eea.eu.int/technical_report_2005_4/en/EC_GHG_Inventory_report_2005.pdf

Novi podatki so iz leta 2003, zato ker podatki o emisijah toplogrednih plinov vedno pridejo z zamudo dveh let. Kažejo, da so bile emisije toplogrednih plinov starih članic EU v letu 2003 le 1.7 % pod ravniyo iz leta 1990, medtem ko so bile emisije v letu 2002 2.9 % po ravniyo 1990. Da bi dosegla cilj iz Kjotskega protokola, mora EU-15 svoje emisije zmanjšati za 8 % do obdobja 2008-12 glede na 1990. Zmanjševanje po linearni poti bi zahtevalo, da so emisije v letu 2003 za 5.2 % pod ravniyo iz leta 1990, ne pa le 1.7 %!

[2] Države v razvoju bodo utrpele največ škode, pa tudi na udaru bodo prve. Prizadele jih bodo suše, pomanjkanje vode, izguba pridelkov, uničenje bivališč zaradi hurikanov, poplave in širjenje tropskih bolezni. Več kot milijon vrst bo izginilo zaradi spreminjanja podnebja. Tudi Evropa bo prizadeta – vročinski val iz leta 2003 je bil verjetno le delček tega, kar nas še čaka. Evropska okoljska agencija je ocenila vplive na Evropo v poročilu, ki je dostopno na strani:

http://reports.eea.eu.int/climate_report_2_2004/en

[3] Dokument "Winning the battle against global climate change" (Communication from the European Commission, February 2005; COM(2005) 35 final) potrjuje zadnje besede navedka. Tudi komisar za trgovino, Peter Mandelson, je priznal, da komisija "ne pričakuje pomembnih negativnih vplivov na konkurenčnost zaradi podnebnih politik EU".

[4] Več informacij o kampanji Spreminjam navade, ne pa podnebja! je na strani:

<http://www.focus-ngo.org/index.php?node=57>